No. 1823 Zaterdag 7 December 1918. 35ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt eiken Zaterdag. Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER: J. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.— Afzonderlijke nummers fl. 0.15. Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Wat zij missen.

Armoede is een zwaar-drukkend kruis. Wanneer men zich alle levensgemak moet ontzeggen, omdat de benoodigde middelen ontbreken en zelfs het diepe perspectief van zijn levenspad door geen vroolijke zonnestraal wordt verhelderd, dan is er reden voor een stille klacht, die in berusting behoort uit te loopen. Wanneer bovendien het scherpe zwaard van den honger blijft zweven boven het hoofd van den werkman, die de uren van den dag in zwoegen doorbrengt, dan is dit levenslot harder. Doch wanneer de ziel hongert naar voedsel, naar het ware brood, dat haar verlangens verzadigt, wanneer zij geen smaak noch voedzame kracht meer vindt in de harde korsten, die haar worden voorgezet, dan is zulk een mensch diep te beklagen. En toch zoo dwalen er duizenden rond, die gevoelen en begrijpen de ondeugdelijkheid van de leering, welk men hun voorhoudt; die geen bevrediging der ziel kunnen vinden in den godsdienst, dien zij tot nog toe aanhingen, een religie vaak, die zich bijna uitsluitend bezighoudt met afbraak en in het weinige positief-opbouwende de krachtige levenssappen mist, noodig voor geloofsversterking en overtuigingsgroei.

Men gevoelt medelijden met iemand, die in een onbekende streek dwalend rondloopt, overal zoekend naar den weg, die hem tot zijn doel moet brengen; menschlievende gedienstigheid ontfermt zich over hem en wijst het ware pad aan. Doch smartelijker en meer beklagenswaardig is de toestand van hen, die ronddolen en tastend zoeken naar den weg, die ten hemel voert; tot wier bewustzijn de zekerheid is doorgedrongen, dat zij zich tot heden op een dwaalpad bevonden; in wier ziel een machtig verlangen is ontwaakt naar een veilige gids, aan wien zij zich kunnen toevertrouwen, onders wiens leiding zij de gapende bergkloven en diepe ravijnen in dit leven zullen vermijden.

Zielesmart schrijnt des te heviger naarmate een gevoeld gemis meer onherstelbaar voorkomt en zich op een dierbaarder voorwerp betrekt. Waar een gegronde hoop vergoeding in uitzicht stelt of hetgeen men derft geen diepe wonden heeft geslagen, daar is het leed spoedig gestelpt. Doch wanneer de ziel, als in een doolhof geplaatst, geen uitweg weet noch waarheen zich te richten, wanneer een dikke, alle licht doovende duisternis haar omgeeft, dan moet kwellende onrust die ziel bevangen en een mateloze droef- en levensmoeheid zich van haar meester maken. En als dan de gewichtigste vraagstukken over godsdienstig leven en eeuwig hiernamaals de oorzaak dier kwelling zijn, als de waarheenvraag en het doel van 't aardsch bestaan zich telkens onstuimiger opdringen, dan heeft men deernis met die in angst en onrust voortlevende ziel.

Bij vergelijking met zoo'n psychischen toestand kan de katholiek in veilig zeker-weten hen beklagen en medelijden gevoelen wegens dit gemis.

Hoevele Protestantsche medebroeders leven thans onder bovengenoemde, martelende gedachte? Het is bekend geworden, wat Nederland aangaat, uit de lezingen, die Dr. G. Brom voor den „Lutherschen Kring" en Dr. van Ginneken S. J. in Den Haag gehouden hebben. Beiden vingen hun cursus aan op verzoek van Protestanten, die klaagden, in hun leer geen bevrediging te kunnen vinden voor hun religieus gevoel. Jaren lang hadden zij overal rondgedwaald en gezocht, tot zij op het laatst, ten einde raad, den katholieken godsdienst eens wilden bestudeeren [illegible] massa ingeprente vooroordeelen hen steeds verre had gehouden. „Duizenden onzer geloofsgenooten," zoo verklaarden zij „loopen in de angstigste zielestemming rond, in de meest kwellende onzekerheid over hun toekomst."

De protestantsche godsdienst bevalt hen niet meer. In plaats van de noodzakelijke eenheid in leer en bestuur, zonder welke een zedelijk lichaam als de Kerk van Christus is, nooit kan bestaan, overal scheuring en verdeeldheid. Over allerlei genootschappen zien zij deze leer verbrokkeld en onder deze is er bijna geen of de splijtzwam doet zijn werk, zoodat er talrijke afdeelingen ontstaan, die het onderling, weer oneens zijn.

Toevallig troffen wij in een correspondentie uit Kampen aan de „N. R. Ct." hieraangaande het volgende aan.

„Er zijn in ons stadje van 20.000 menschen 4 Herv. predikanten 3 (Geref., 1 Vrijz. Herv, 1 Luthersche 1 Doopsgezinde, 1 Chr. Geref., 1 Oud Geref., 1 Dordtsch-Geref. (vacature). En toch zijn er nog menschen, die 't hier niet kunnen vinden, maar in 't naburige IJsselmuiden kerken, of een oefening te Grafhorst gaan hooren."

Bij de Katholieken echter, wier leer bovengemelde Protestanten volgens het beginsel van „vrij onderzoek" bestudeerden, vonden zij naar St. Paulus' woorden: „één Heer, één Geloof en één Doopsel." Voor allen dezelfde Sacramenten, dezelfde gehoorzaamheid aan één Vader en Hoofd, den Paus van Rome; overal dezelfde leer-prediking, hetzelfde offer. Onze dwalende broeders hebben uit de lezingen van Dr. Brom en van Ginniken de overtuiging medegenomen, dat er, gelijk Troxopeus in „De Hervorming" schreef, „in de Kerk van Rome veel meer leven en beweging, vrijheid en zelfstandigheid is, dan de Protestanten gewoonlijk denken."

Vooral dat „veel meer leven en beweging" is het, wat de protestanten in hun leer en kerk missen. Het koude, kille hunner Godshuizen verwarmt niet het menschelijk hart, het zet niet aan tot vurig bidden, biedt geen [illegible] om een diepgevoeld geloof [illegible] te leven; de eeredienst is mat, [illegible] stijf en [illegible] de preek of leering dor en ijskoud en niet bij machte de ziel in gloed te zetten. Zij missen een factor van hooge zielkundige waarde, zoo treffend aangepast aan den toestand en de verlangens van den aardschen mensch: den uitwendigen eeredienst, de rijke liturgie, een ladder als het ware, waarlangs men van het zinnelijk-wereldsche tot het geestelijk geloofsleven opstijgt.

Talrijk zijn de klaagstemmen onzer dwalende medebroeders in Christus, die dit gemis zwaar gevoelen, die met den vinger deze wondeplek aanwijzen.

Schreef niet onlangs een protestantsch tijdschrift, „Das neue Deutschland" dat er onder zijn lezers en in hun kringen een smachtend heimwee ontstond naar de Katholieke liturgie? En verder, dat „aan het hedendaagsche protestantisme geen ernstiger getuigschrift van armoede gegeven kan worden dan dit ware gezegde, dat de ontwikkelden ervan zijn vervreemd." Het blad geeft er de reden bij, zeggend, dat „de protestantsche kerk tegenwoordig niets anders is dan een vergroote studeerkamer; waarom zal dan de ontwikkelde zijn eigen studeerkamer daarvoor verlaten?"

Een vernietigend oordeel, door protestanten over hun eigen kerkgenootschap geveld.

Mogen wij hiernaast het gevoelen plaatsen van Ds. Paul Schorlemmer, in het protestantsche maandschrift voor Liturgie en Kerkmuziek vóór eenige jaren geuit?

„Liturgische publicaties der R. K. Kerk," aldus de schrijver, „zijn ook voor ons, Protestantsche liturgici, steeds belangrijk. Niemand kan ontkennen, dat de Kath. Kerk een fijn-ontwikkelden zin heeft voor hetgeen der aanbidding past, terwijl onze kerk van louter preeken en „antikatholieke" [illegible] dezen zin verloren heeft. Niemand behoeft zich tegenwoordig te schamen, om bij de Katholieke liturgie in de leer te gaan. Ieder Protestantsch liturgicus weet, hoeveel Roomsch-Kath. goed er, juist om zijn algemeen christelijke waarde, zoowel in den opbouw van den eeredienst als in de afzonderlijke stukken der liturgie steekt."

De schrijver bespreekt dan het Vredesgebed van Paus Benedictus XV en weet geen termen genoeg te vinden, om dit [illegible] jaarsgeschenk" des Pausen te prijzen, zoowel naar zijn inhoud als naar den vorm. „De wijze, waarop het gebed Jesus aanroept, is zoo bijbelsch, dat geen Protestantsch godgeleerde er iets aanstootelijks in kan vinden. De Heiland der bijbelsche geschiedenis, zooals wij Hem van jongsaf aan kennen en beminnen, de Heiland, die liefde predikt en liefde beoefent, wordt hier „vol vertrouwen" aangeroepen. Een weldoend gevoel, dat ons nog veel met de kerk van Rome verbindt, komt bij ons op, ook al nemen Protestanten de aanroeping van Maria aan 't einde en de aflaat van 300 dagen, aan dit gebed verbonden, niet aan. Naar zijn inhoud is het Vredesgebed des Pausen algemeen, christelijk-bijbelsch, naar zijn vorm helder en edel, krachtig en toch innig zoet. Ik benijd de Kath. Kerk om dit gebed en ik spreek den wensch uit, dat wij, Protestanten, aan zulke voorbeelden leeren, hoe een goed openbaar gebed er uit ziet."

Het rijk-uitgebeelde geloofsleven in de Katholieke Kerk, de warme gloed, die van haar liturgie uitstraalt, is het, wat zoovele protestanten bekoort. Dat onweerstaanbaar-aantrekkende, de geheimzinnige kracht, die uitgaat van het Tabernakel of de remonstrans, waarin de God des Hemels onder broodsgedaante ter aanbidding is uitgesteld, de machtige indruk, welke de altijd-brandende godslamp op hen maakt, roept bij vele protestanten een hevig verlangen wakker om dien godsdienst der Katholieken wat van naderbij te leeren kennen. Heeft op deze wijze de genade Gods den beroemden Kardinaal Manning niet in den schoot der R. K. Kerk gevoerd? De gevierde man in de Anglikaansche kerk, bij wien, naar zijn eigen getuigenis, nooit een schaduw van twijfel aan de waarheid van het protestantisme was opgekomen, die nooit vermoed had van godsdienst te zullen veranderen, trad op zekeren morgen in een R. K. kerk binnen. Op een der altaren was het Allerheiligste uitgesteld, priesters in koorhemd knielden neer, enkele geloovigen baden in de kerk. In dat oogenblik gevoelde hij in zijn binnenste een hevige ontroering, een machtig [illegible] naar den God der altaren. Voor het eerst van zijn leven kwam de gedachte in hem op, [illegible] zijn; het was de roepstem en de genade Gods. Voor deze stem heeft hij zijn hart niet gesloten; hij toog aan den arbeid, bad, zocht en studeerde met ijver. Met den dag straalde dat licht helderder en na eenigen tijd brak de volle waarheidszon door.

De laatste jaren zijn de bekeeringen uit de Anglikaansche kerk legio. Men kan geen „Tablett" openslaan, of er worden verschillende treffende gevallen in medegedeeld. Waardeering is de grondslag, waarop een kennismaking met de Katholieke leer wordt opgebouwd en de vergelijking met Roomsch geloof en eeredienst toont helder aan, waar het gevoelde gemis aan dit alles kan worden aangevuld.

Haastige spoed....

„Als je van den duuvel spreek, dan trap je op zijn staart." 't Is een algemeen bekend spreekwoord en de feiten, waaraan het ontleend werd, komen zoo veelvuldig voor, dat het bestaan van dit proverbiaal gezegde volkomen is gewettigd en 't met vlag en wimpel in de rij zijner collega slagwoorden is binnengehaald. Jan en alleman overtuigt 't bij tijd en wijle van zijn waarheidsin en weinigen zijn er, bij wie het zich nog nooit heeft aangediend.

Op een vroolijken zonmorgen had ik voor den zooveelsten keer het genoegen (?) er mede kennis te maken. Pende juist 'n correspondentiekaartje af, toen m'n vriend Pieter...

„Pieter, wie is Pieter?"

„Wacht nou even, dat zal ik je dadelijk vertellen — toen m'n vriend Pieter met een forschen belruk, die het heele huis deed schrikken, de aandacht der portierster wilde wekken. De kaart was juist voor Pieter bestemd. Had me den heelen morgen door m'n hoofd gedreund, dat ik laatst beloofd had met Pieter een uitstapje te maken. 't Was 'n mooi weer, lucht stond niet naar komst van regen en om van gezanik der voortdurende herinnering af te zijn, moest 't dan maar vandaag gebeuren; vooruit! — 'n kaart aan Pieter, dat 't door zou gaan; verwachtte hem over een uur.

Nou 's verteld, wie Pieter is.

Pieter is een jongeling van ongeveer 24 jaar, goed geproportioneerd van lijf en leden, blozende kaken, doch in het bezit van twee kleine, giftspuwende oogen, die disharmonieeren met de zachte, azuurblauwe Germaansche kleur, welke een waas van stillen vrede doet verwachten. Z'n hoofd, in omvang met dat van Hindenburg wedijverend (ik zou hier in over den prijs niet durven beslissen) heeft toch nog enkele vormlijnen gemeen met dat van Frankrijks genialisten veldheer uit dezen tijd, generaal Foch.

Ja, ja, Pieter veroorlooft zich de allures gemeenschappelijke trekken te bezitten met de groote mannen onzer eeuw. Is nog zoo mis niet! Die z'n jeugd hebben gekend, profeteerden 'm een schitterende carrière, een toekomst, die de lauwerkransen van 't genie om z'n slapen zou vlechten en hem den beker van roem en glorie tot den bodem zou doen ledigen.

Pieter is een rasechte Amsterdammer. Geboren uit een welgestelde familie (hij zelf promoveerde haar tot een patricische) genoot hij als eenigst kind een degelijke opvoeding, waarvoor moeite noch kosten gespaard werden. Een Fransche bonne, waaraan Pieter z'n beetje gebroken Fransch (patois, zegt hij altijd) te danken heeft en een Engelsche Miss, die de rol van gouvernante vervulde, occupeerden zich met hem, wanneer hij door z'n schreeuwen het den bezoekers te lastig maakte en in de kinderkamer had te verdwijnen. Pieter dankt n.l. aan Moeder Natuur een benijdenswaardig geluidsorgaan, een talent, dat hij werkelijk niet in den grond heeft begraven.

De kinderschoenen, klein formaat, nauwelijks ontwassen, hield de school hem uren lang bezig, 'n tijd van herademing voor ouders, gouvernante en bonne, die zich thans goed met de leerplichtwet konden verzoenen. Na de uren van ingespannen luisteren en gedwongen stilzitten kwam bij Pieter de reactie. Naar huis? — geen denken aan! Zwervend slenterde hij op zijn spillebeenen, die naar Amsterdamsche zede den vorm van assumptoten gingen aannemen, langs de handelskaden, hielp mee bij laden en lossen, knoopte met de sjouwers een praatje aan en droomde reeds van verre reizen gelijk kapitein Pulver, waarvan hij gelezen had, van wereldontdekking evenals Columbus, wiens leven hij met de jaartallen van buiten kende.

Ik kan mij nog goed herinneren, hoe Pieter mij eens voorloog, dat z'n zin voor de zeevaart eigenlijk hieruit stamde, dat 'n voorvaderen de oprichters der Oost-Indische Compagnie waren geweest. „Hetzelfde edele bloed van Piet Hein stroomt door mijn aderen" liet hij er poëtisch en brutaal op volgen.

Later sloeg Pieter z'n kwajongensvleugels nog verder uit; hij zette met vriendjes door Jordaan en Jodenbreedstraat, schonk de clandizie aan de erwtensoep[illegible] het geroep: „'n cent 'n [illegible]" d'eenigste spons in den ketel dompelde en ophaalde; gooide de groote spiegelruiten in bij „Het Volk" (de glazenmakers moesten toch ook leven), bond katten met de staarten aan elkaar, wierp honden boven van een brug in het Y, demonstreerde met alle volksoploopjes en liefst vooraan [illegible]. In dezen tijd van algemeenen papiernood mag ik voor verdere uitweiding van de Redactie niet meer plaats vragen.

Pieter was dus een deugniet van het eerste water, overal bij en [illegible] de voorste; zijn vrienden noemden hem dan ook „Piet de trommelslager."

Toen hij den leeftijd had bereikt, waarop elke man naar een levensstaat moet uitzien, meende zijn vader, dat de ernst des levens hem wel zoo bevangen en een fatsoenlijke positie volgens zijn stand zou doen kiezen. Doch de goede man bedroog zich. Pieter wou zijn levensgeluk beproeven in Artis, waarvan steeds een groote bekoorlijkheid tot hem was uitgegaan. Hij wilde verzorger der wilde dieren worden.

„Maar dat is toch immers niets voor je" had z'n vader gezegd, „Bezin eer je begint en loop niet zoo hard van stapel; haastige spoed is zelden goed."

„Nee, ik ga naar Artis, vader" betwetterde Pieter; „ik kom bij de afdeeling giraffen, fijn!"

En de bezoekers van den Dierentuin zagen eenige weken lang iederen morgen onzen bewusten Pieter op een laddertje staan om der giraffen mond te wasschen. Spoedig was daar de aardigheid af en verhuisde hij naar de apenfamilie. Daar moest hij de beesten met nootjes voeren en hen kunstjes leeren, wat Pieter wel afging. Ook hier kwam de verveling van het daaglijksche en hij sloeg zijn tenten bij de slangen op.

Ik geloof nog, dat hij de mimiek dier buikkruipers goed bestudeerd heeft, aan zijn blikken soms te bemerken. Achtereenvolgens genoten de buffels, de kangoeroe's, de ijsberen, de hyena's en wolven, zelfs de papegaaien Pieter's moederlijke verzorging, doch nergens kon hij het uithouden. Bij de leeuwen is hij nooit geweest; of dat zijn gebrek aan moed verklaart?

Pieter, wiens vader nog steeds hoopte op een doktersof advocatenloopbaan voor zijn zoon, kwam in de volle maatschappij terug en werd glazenwasscher, doch 't lange klimmen stiet hem tegen [illegible]. Hij verwisselde den zeemlap voor de verfkwast, voor den roetbezem voor den truffel, liep zelfs nog eenigen tijd als jeugdig omroeper door de hoofdstad, (z'n stentorstem kwam 'm hier goed te pas) reed 'n paar weken op de vuilniskar en kwam daarna op 'n avond thuis met de verbluffende boodschap;

„Vader, ik ga op zee; ik wil varen, varen op het zilte nat, op den grooten Oceaan; ik wil de verre wereld zien."

De luchtdienst in de toekomst.

In de „Hollandsche Revue" van Augustus lazen wij het volgende zeer interessante en hoogst actueele artikel.

Het feit, dat dezer dagen twee Engelsche vliegers door de lucht van Engeland naar Egypte zijn gereisd, heeft het vraagstuk van 't openen van geregelde vliegdiensten in de toekomst nieuwe aktualiteit geschonken.

Natuurlijk dat daarbij ook gedacht wordt aan de rol, die ons land zou kunnen spelen en aan Amsterdam als centrumpunt voor een internationalen dienst.

Het „Vaderland" wijdde daaraan onlangs een artikel, waarin het o. m. het volgende schreef:

Beschouwen wij de kaart van Europa en meten wij van Amsterdam uit den afstand naar verschillende plaatsen hemelsbreed, dan vinden wij, dat de reis naar Londen per vliegtuig slechts 2½ uur duurt, Amsterdam-Parijs even 3 uur, Amsterdam-Rome 12 uur, en dat Constantinopel en Petrograd binnen één dag kunnen bereikt worden, en dit alles al bij de snelheid, die de tegenwoordige vliegtuigen kunnen ontwikkelen en die dus vermoedelijk in de toekomst nog grooter zal worden.

Wij hebben hier gerekend op een snelheid van 160 K.M. per uur.

Als voorbeeld dat een reis per vliegtuig niet eens zoo erg veel duurder zal zijn dan bij de huidige wijze van reizen, geven wij hieronder de berekening voor het bedrijf van het trajekt Amsterdam-Parijs. Het spreekt vanzelf, dat hierbij misschien wel enkele dingen over het hoofd zullen zijn gezien, die de praktijk ons nog niet geleerd heeft, maar de berekening zal toch bij benadering juist zijn.

Wij nemen aan, dat het trajekt dagelijks in beide richtingen tweemaal gevlogen wordt, m. a. w. dat men 's morgens en 's middags van Amsterdam uit naar Parijs kan vertrekken en evenzoo tweemaal per dag kan terugkeeren; het toestel dat bijv. in de morgenuren te Parijs aankomt, zal in den namiddag naar Amsterdam terug komen. Er zijn dus dagelijks 2 toestellen in bedrijf, en in verband daarmede moet men een reserve aannemen van 4 toestellen, zoodat men tot een aantal van 6 vliegtuigen komt om dit trajekt geregeld te kunnen bedienen.

Een aantal toestellen in reserve is beslist noodig, immers de vliegtuigen moeten af en toe worden nagezien, onderdeelen zullen moeten worden vernieuwd en motoren worden schoongemaakt, zoodat de toestellen van tijd tot tijd aan het bedrijf onttrokken zullen worden. Ook bij het breken van toestellen zal men een reserve moeten hebben.

De afstand Amsterdam—Parijs kan men berekenen op 450 K.M., zoodat er dus heen en weer op dit trajekt per dag 1800 K.M. zullen worden afgelegd, of pl. m. 12 uur vliegen per dag.

Men heeft dan voor het bedrijf noodig:

6 toestellen volledig uitgerust a f 40.000	f 240.000
Loodsen en terreinen te Amsterdam en Parijs	175.000
Installatie werkplaatsen, auto's, machineriën, enz	60.000
Reserve	175.000
Totaal kapitaal	f 650.000.

Dit zou dus het minimum kapitaal moeten zijn, waarmede men een dergelijke onderneming zou kunnen beginnen.

Voor de jaarlijks terugkeerende kosten moet men berekenen:

Interest van het kapitaal 10%	f 65.000
Salarissen 6 vliegers á f 6000	36.000
Benzine en olieverbruik (normale prijzen)	40.000
Salarissen direkteuren en bureau-personeel	35.000
Salarissen 12 werklieden te Parijs en 12 te Amsterdam ad gemiddeld f 40 per week.	50.000
Salaris ingenieur	8.000
Onderhoud loodsen en terreinen	10.000
Afschrijving op de vliegtuigen	240.000
Afschrijving op de gebouwen	5000
Afschrijving op de auto's en machineriën	10000.
Premies, verzekeringen (brand, inbraak, bedrijf)	f 40.000
Totaal	f 539.000

Dit bedrag moet de dienst dus minstens per jaar opbrengen. Rekent men nu heel ongunstig n. l. dat er van de 365 dagen slechts op 300 dagen in verband met het weer gevlogen kan worden, dan wordt dus het trajekt in dat jaar 1200 maal afgelegd, zoodat de kosten per keer f 450 zullen bedragen, dat beteekent dus, dat als telkens 4 passagiers de reis medemaken de kosten der reis voor ieder op f 112.50 komen te staan en voor een retour bijv. f 200 zal moeten worden berekend. Een reis van Amsterdam naar Batavia via Parijs, Marseille, Rome, Brindisi, Bagdad, Bombay, Calcutta, Singapore en Sumatra zou volgens dit tarief berekend plm. f 3800 moeten kosten; een reis van Amsterdam naar New York plm. f 1900. Het spreekt vanzelf, dat er veel goedkooper gereisd kan worden als eenmaal de groote luchtlijnen over de wereld zullen zijn tot stand gekomen en de betrokken maatschappijen in samenwerking met elkaar de wereldroutes in exploitatie genomen hebben, bovendien zullen de tarieven lager worden wanneer eenmaal de dienst met grootere toestellen dan die van tegenwoordig zal worden onderhouden, waardoor men in staat zal zijn meerdere passagiers mede te voeren en naast het verkeer van reizigers het vervoer der mails op zich zal kunnen nemen. Ook zal men economischer werken door bijv. van Amsterdam uit niet alleen den weg naar Parijs in bedrijf te nemen, doch tegelijkertijd de wegen naar Berlijn en Londen.

Ons land ligt voor het toekomstig luchtverkeer zeer gunstig; het ligt toch op den grooten weg van Amerika naar het Oosten, waarbij wij in de eerste plaats het oog vestigen op de groote lijn NewYork—Halifax NewCastle-Dublin-Londen-Amsterdam Berlijn-Petrograd-Moskou.

Maar ook onze overzeesche bezittingen zullen een groot belang bij een internationaal luchtverkeer hebben. Het luchtverkeer zal het wereldverkeer gemakkelijk maken, het zal de volkeren nauwer met elkaar in aanraking brengen en den wereldvrede helpen voorbereiden. Daarom is het noodzakelijk, dat men nu reeds allerwegen dit vraagstuk ernstig in studie neemt en al dadelijk zooveel mogelijk overal de voorbereidende maatregelen treft.

Nederland.

De Hollandsche bladen melden over den nieuwen koers, dien de Regeering heeft ingeslagen, aangename berichten. In den lande is men hoogst tevreden over de wijze waarop het christelijk kabinet te werk gaat in crisiszaken en zelfs bladen als „Nieuwe Ct.", „Telegraaf" c. s., die eerst spraken over „tweederangskrachten" en „mannen van middelbare zelfs onbeduidende beteekenis," slaan thans een anderen toon aan en blazen hun lof-trompet hoog van den toren.

De eerste goede daad van het christelijk kabinet was het stoppen van allen uitvoer. Daardoor bleef alles natuurlijk binnen het land en zouden levensmiddelen en andere artikelen aanmerkelijk in prijs dalen. Ook van regeeringswege zijn de maximumprijzen herzien en verlaagd.

Dan heeft Minister Ysselstein zich sympathie verworven bij de boeren, door hen hun eigen graan te laten. Ieder persoon mag 75 KG per jaar behouden van het zelf-geteelde. De landbouwers zijn thans tevreden gesteld, houden nu geen groote partijen meer achter gelijk voorheen, plegen geen sabotage meer en willen hun arbeidskracht gaarne stellen in dienst der gemeenschap.

Nog een ander feit, wat ook allen particulieren ten goede komt, is het toestaan om zelf de winterprovisie aardappelen op te slaan.

Posthuma liet ze bij duizenden en miljoenen KG. bewaren in stellingen of opslagplaatsen, vervoeren van het eene deel des lands naar het an[illegible] verrotte of bleef onderweg steken.

De kettinghandel wordt flink bestreden. Terwijl de Minister een billijk distributieplan bestudeert, is de verkoop van schoenen en zoolleer verboden, daar anders schacheraars in dezen vóórtijd alles zouden opkoopen. Ook zijn de grossiers uitgeschakeld, waar het op verdeeling van leervoorraden aankomt en worden deze partijen onmiddellijk aan de schoenmakers afgeleverd.

Personen van 12—20 jaar hebben sinds 22 November aanvullingsbroodkaarten gekregen en de Minister overweegt om naast de prijsverlaging van brood een rantsoenvermeerdering te kunnen invoeren.

Dat men in Holland (waar de revolutie geheel onderdrukt is) dan ook uiterst tevreden is, moge blijken uit volgenden brief, dien een „boertje" aan Criticaster, 'n medewerker van den *Rbde* „gezonden" heeft.

Waorde Cricitaaster,

Het is er dan toch van gekomme, krek as gij oaltied veurspeld het. Nou Posthuma vort is en 'n rechte ministerie achter de pèrden aonlopt, begint het veld daoluk 'n heel aander aonzicht te kriegen. Ik heb wel is gehoord, dat de beste ministers zij zien, die van hun baontje geen verstand hebbe en ziedaor: Posthuma was zelf boer en ie boerde den heelen boerenstand den kuul in; Ieselsteyn he genne weet van piepers of rog, mar hij het er verstand af, ons minsche op te fleure, zooda we met genielgheid wer aan 't werk gaon.

't Wier ok tij, wa gij? We verzetten op 't lest gen vuut mer veur Den Haag en kokten allennig nog ons eige potje. Tusschen ons gezegd en gezwiegen, Posthuma kon met de ciefers ok nie overweg. Zoveul ton hebbe mien minschen opgeschreve, zoveul brood ète we per dag, ergo kunnen we nog zooveul daag lève, zeetie. Jaowel, mar Bartjes wis nie, hoeveul tönnekes vast ielke boer veur den kwaojen dag ampart gezet haj. Men nuumt da teggenswôrrig zoveul als hamsteren, geleuf ik. Vruuger leerde we in schòl, da de mieren en dergeliek gesnor zo biezonder gepreze mos worren, omda ze zo ievrig was en zoo zurgzaom, da ze winterveurraod opdee. Kiek, de boereminschen hebben zich dè in de ooren gekneupt en zulken kneup valt nou eenmaol nie meer te ontworren. Daor zou Gordianus zellef bie te pas komme, um hum deur te hakkèn. Nou, dieë, Posthuma waar wel iesegrimmig mar Gordianus naodoen, nee, daor kwiemp de kerl toch nie van in.

En zoë blieven wie boereminskes mar in onzen aauwen doen. Nou Ieselsteyn zei: gao de gullie oe gang maar, nou zulde zien, waorde Cricitaaster, da ten eurste uut alle huukskes en getjes nog rog en weit te veurschien kumt en da ten twedde de kleine en grotters boerkes zullen laoten kieken, hoe ze kunnen boeren. Als de nije minister zun nije bestek [illegible] we den nood uit 't laand houwen.

De verkespolitiek moet ok nog verbèterd, zoals in de kraanten al is gezeed. De minister mag ok wel oppaasse dat ie voldoende veur de eerepels betalt, adders worre ze an de keujes opgevoejerd. De minsche zien nou eenmaal in die richting ge kruid.

Gegroet wor.

Oud-Minister Cort v. d. Linden is tot lid v. d. Raad van State benoemd in plaats van Mr. Th. Heemskerk, Min. van Justitie.

Mr. Th. Kramer is tot gezant in Amerika benoemd.

WAPENSTILSTAND.

Het groote feit van de week is de reis van president Wilson naar Frankrijk. Den 4en is hij van Key-West vertrokken op den ex Duitschen „George Washington." Den 9en hoopt hij in Brest te landen, waar hem een schitterende ontvangst wacht. Vóór zijn vertrek heeft hij een boodschap gericht tot het Congres, vragende om diens medewerking en belovende alles van daarginds te laten weten. Hij deelde nog mee, dat de geallieërden al zijn vredespunten hebben aangenomen. De president zal ook naar Engeland en Italië gaan. Ook naar den Paus? Deze heeft door zijn Staatssecretaris aan Wilson, ook doormiddel v|d Amerikaansche bisschoppen, aan Frankrijk door het Fransch episcopaat en ook aan de Engelsche Regeering om verzachting gevraagd van de wapenstilstandsvoorwaarden en om de levensmiddelenvoorziening van Duitschland. Het schijnt daar ook wel noodig te zijn, want de laatste dagen lezen we, dat er onweer in de lucht zit en dat er alle kans bestaat voor 'n verbreking v|d wapenstilstand en 't opnieuw ontbranden van den oorlog.

Meermalen n.l. hebben de Duitsche afgevaardigden geklaagd over den korten termijn van levering, waarin zij niet klaar konden komen. Zoo o. a. Dr. Solf, Min. van Buit. Zaken en Erzberger, lid van de regelingcommissie. En ofschoon de Franschen zelf toegeven (de kabel bericht zoo ten minste) dat de Duitschers ordelijk en op tijd terugtrekken en alles doen, wat zij kunnen, dat de eerste 150,000 KG. materieël reeds in Frankrijk is, toch weigert Foch iedere verlenging. De Duitsche bladen melden dan ook, dat de oorlog opnieuw zal ontbranden en de alliës geheel Duitschland zullen bezetten. Welke geheimzinnige redenen hier in het spel zijn, weten wij niet. 't Is onbegrijpelijk, want welk voordeel kan een nieuw oorlogsbloedbad aanbrengen? De Entente kan alles eischen wat zij wil bij de vredesvoorwaarden en het lijstje van 11 Nov. j. l. muntte nu juist ook niet uit door gematigdheid. Nogmaals, het is onbegrijpelijk.

De binnenlandsche toestand in Germanje is ook verre van rooskleurig. De afscheiding van Beieren en Baden, volgens sommigen ook v|d Rijnprovincie is toe te schrijven én aan Pruisenhaat én aan de weigering van een socialistisch bestuur. Daar komt nog bij, dat een contrarevolutie op touw is gezet, ook weer gedeeltelijk tegen de socialisten, gedeeltelijk door hen, die den keizer

---

„Maar jongen, hoe kom je daar nu ineens bij. Denk toch eerst eens na; 't is bij jou twaalf ambachten, dertien ongelukken; onthoud het: haastige spoed is zelden goed."

„Maar pa, dat kan toch niet! Twaalf ambachten.... dan kan je toch maar twaalf ongelukken hebben? Nee, ik wil op zee mijn geluk eens beproeven; laat mij gaan, vader, en ik kom rijk terug en bevalt het mij daar niet, dan beloof ik u het ouderlijk huis weer op te zullen zoeken. Misschien word ik wel 'n Münchhausen.

Z'n vader, die bij die rekenkundige opmerking nog een oogenblik dacht, dat er 'n knap financier in z'n Pieter, z'n trots, stak, gaf verlof en na twee weken schommelde de jongeman, zeeziek als 'n katvisch, op de baren van den Oceaan. In Curaçao aangekomen, vond Pieter het klimaat daar zoo heerlijk, dat hij besloot er te blijven en zoo ontmoette ik hem vóór enkele jaren en werd hij na een veelvuldig bezoek te mijnen huize voor mij een goede, trouwe vriend.

De lezer houde ons de ietwat lange beschrijving van Pieter's wezen, jeugd, opleiding en karakter ten goede; zij kennen hem thans van top tot teen, of, zooals Pieter zou zeggen: van Dan tot Berseba.

Met 'n 120 mijlvaart, die elken trein zou doen ontsporen, iederen autochauffeur den adem zou afsnijden, vloog hij op dien bewusten morgen met z'n convexen hoepelbuik m'n kamer binnen. Hij geleek in z'n rennen met fladderende, [illegible]hende jaspanden veel op de gepersonaliseerde haastigheid en de verst[illegible]e hardlooper der Olympische spelen schien vloeibaar geworden en in Pieter tot [illegible] daarzijn geroepen door de inst[illegible]ing van een geweldigen levensgeest.

Alsof ie met een olifantsleven stoot de Hindenburglinie wilde doorbreken, siste hij als door slangenlippen (denk aan Artis) me toe:

„Mot jou 's effen hebbe." En meteen plofte ie neer op 'n chaise-longue met een beweging, die mij z'n bedoelen aanduidde: „J'y suis, j'y reste."

„Dat kan", was mijn antwoord, „ik jou ook."

„As je den duuvel op z'n staart trap.... hoe is 't nou ook weer? o ja, as je 'm zout op z'n staart leg,... potdorie nee, 't is geloof ik iets van z'n oor kussen??

Pieter dacht, werkelijk hij dacht op dat oogenblik.

Ik heb nog vergeten te zeggen, dat Pieter alle spreekwoorden verkeerd gebruikt. Zoo heeft hij 't over: uilen naar de zee dragen; wie A zegt, moet den bal verwachten; als de boer voor z'n ganzen preekt,... (dan zit Pieter vast); 't is boter aan den Moriaan gesmeerd enz.

„Kan er niet opkomme" snauwde ie, „maar da's, niks."

Ik dorst de gewone aardigheid van „'n laddertje nemen" nu niet te plaatsen, gezien Pieter's kitteloorigheid.

„Je moet 'n stuk tegen Jan Paul schrijven; ik kan die laatste feuilleton van 'm niet uitstaan. Is dat nou onlogisch van 'n godlooche naar om te vreezen voor de onbekende toekomst? Kent Jan Paul dan het gezegde van Alfred de Musset niet: (hier gooide Pieter z'n vingertoppen in de heupen) „Malgré moi l'infini me tourmente?"

't Was er nit, heelhuids, maar na wie weet hoeveel honderden repetities op z'n kamer.

Hij keek mij aan met den zegevierenden blik van den brulkikvorsch uit de geïllustreerde uitgave van Bilderdijk's „Muizen- en kikvorschenkrijg."

Pieter heeft eens in de Sociëteit beweerd, dat hij alle classieken gelezen heeft en wel hier op Curaçao; dat was, zei hij, in zijn „Sturm und Drangperiode." Hij speelt dan ook steeds gouden kalfje met citaten en brokstukken uit literaire schrijvers en houdt bij hoog en laag vol, dat ie de buitenlandsche literatuur van de 16e — 20e eeuw onder de knie heeft. Eerlijk gezegd, ik heb in dit opzicht veel van 'm geleerd.

„Pieter" zei ik, „houd je kalm en bedaard; loop niet zoo hard van stapel, haastige spoed, je weet wel hé; Jan Paul weet drommels goed wat hij neerpent."

„En je *zult* schrijven" beet Pieter me toe met gebaren alsof hij 'n knock-out met me wilde beginnen. Met 'n tijgerblik (ik schrok van die vlamoogjes) peilde hij de hooge luchtsferen tot aan het middelpunt van den Melkweg en scheen 'n goniometrische berekening te maken. Ik sidderde bij de gedachte, dat 't mij, arm pygmeetje, wel eens kon vergaan als Habakuk of de held van Lesage, die door 'n diable boiteux door 't luchtruim werd gevoerd.

„Je *zult* schrijven, zooals *ik* wil en niet anders, begrepen?" rolde er uit z'n mond met 'n stembuiging, die hij van Kakadorus op 't Hekelveld moet afgeluisterd hebben.

Ik zag schuimvlokjes en begreep, dat woede 't kookpunt bijna overschreed. Nog 'n laatste tegenwerping, voor ik toegaf, dat Pieter's wil voor mij wet was.

„Niet anders?"

„Nee", donderde Pieter terug, in wien de „Geist, der stets verneint" scheen gevaren.

Z'n stem, anders zoo sonoor, sloeg over en fausset, doch behield nog de stalen kracht van een Rooyaarts of 'n Orelio, de bronzen klank van den gevierden Carusso. Dit deed mij ineens denken aan de sapoe van Jan Paul.

„Je lijk wel op die sapoe van Jan Paul, Pieter," dorst ik te bemerken; 't was uiterst gewaagd.

't Viel echter in goede aarde, maar toch dreunde alles in mijn kamer, méér dan Parijs tijdens den zang der dikke Bertha's, toen er categorisch-vinnig en stakato op volgde:

„Ook dàar zul je het over hebben. Wacht je beurt af 'k Zal je krijgen Jan Paul, o Jan Paul!"

't Werd mij nu toch bang om het hart. Deze laatste woorden, die in 'n duivelschen grijnslach verloren gingen, deden mij denken aan Faust' Mephistopheles en toen ik Pieter aanzag, merkte ik veel trekken van overeenkomst op. Werkelijk had ik gemeend het „Margaretha, Margaretha" te hooren, in zoo volkomen pracht-imitatie had Pieter stem en geluidshoogte nagebootst.

En nu begon de woordenstortvloed pas voor goed. Ik wist niet, of ik m'n vulpen of m'n type-writer zou gebruiken, zocht in haast naar m'n stenographisch-verslagboekje en na 'n aantal halve vloeken, bastaardwoorden en „caramba's" gemist te hebben, smaakte ik het geluk het volgende nog aan de vergetelheid te mogen ontrukken.

„Wat denkt ie wel; wat 'n verbeelding! Wij met 'n auto 's avonds naar Willibrord komen, alsof de buitenwegen 's avonds niet uiterst levensgevaarlijk zijn voor auto's, alsof we hier geen muziek genoeg te genieten hebben. De phonograaf in het overdekt vlot mist geen avond, wiegelt er velen in slaap, houdt anderen lekker wakker; de negen-uur trompetters eindigen meestal in 'n zwaar- of lichtvalschen grondtoon, waarop de echo op brug of aan den waterkant antwoordt met een spottend hoongelach. Bijna iederen avond en nacht vergast een kattenkoor ons op een rijkgeprogrammeerd concert. 't Schijnt wel, dat de Fransche satyre-dichter Boileau in een droombeeld het Curaçao van 250 jaar later heeft aanschouwd, toen hij in zijn zesde satyre dichtte....

„Ho Pieter, geen verzen als je blieft."

„Luister en schrijf," commandeerde Pieter als een divisie-generaal.

„Moet ik dat ook nog opschrijven?"

„To the bitter end," insisteerde de machtige.

Qui frappe l'air, bon Dieu! de ces lugubres cris?
Est-ce donc pour veiller qu'on se couche à Paris?
Et quel fâcheux démon, durant les nuits entières,
Rassemble ici les chats de toutes les gouttières?

„Zoo, en nu pen je letterlijk het volgende neer:

„Als Jan Paul naar Europa gaat....

„Hij gaat nog niet," interrumpeerde ik, „haastige spoed....

„D.... niet! *Als* ie gaat, laat ie dan behalve de sapoe ook die phonograaf aankoopen en meenemen, benevens na 'n klop- en drijfjacht dat kattenlegioen en al die valsche trompetters arrangeeren. Voor 'n flinke gage krijgt ie die vervelende toeteraars van de „Juno" en de „Red-D" booten ook wel mee, die te pas en te onpas, op alle uren van den dag en den nacht leuk meenen te zijn door er maar op los te fluitstooten, zooveel als lieldoen, „dag hoor"tjes, afscheidsklachten of weet ik wat.

Jan Paul zal er massel mee maken, dat garandeer ik 'm. Laten wij de militaire taptoe maar behouden en de amusante Boskaljonkapel, waarin de zoon van den dirigent zoo'n meesterlijk werk levert op zijn piccolo. Zondag 24 November j. l. werd hij 's avonds na „De mug en de olifant" flink en verdiend behandklapt. Dies memoranda fastis.

En nu loop als de bl... naar de Amigoe-Redaktie en zeg, dat ik er op sta, dat dit stuk a. s. Zaterdag geplaatst wordt."

Kuikkend, buigend ging ik heen. 't Mooie tochtje was dien dag vergald door „haastige-spoed-Pieter."

Joop.

weer op den troon wenschen. Onder deze laatsten noemt men generaal Mackensen, die met zijn leger uit Roemenië trok, doch dit in Hongarije moest laten interneeren.

De Duitsche Regeering wil Dr. Solf weg hebben, de controle over alle staatspapieren, heeft de draadlooze stations in handen en stelde aan alle oorlogvoerenden voor, de stukken aangaande het uitbreken van den oorlog in handen te geven van een neutrale commissie.

De Entente heeft nu ook (altijd volgens de kabel) de uitlevering geëischt van „Herr Hohenzollern,” doch Holland staat vast op zijn punt.

Minister Ruys verklaarde, niet te zullen afwijken van de eeuwenoude Hollandsche tradities van gastvrijheid en den ex-keizer, die een particulier is, het verblijf niet te ontzeggen, zoolang hij geen gevaar voor de veiligheid oplevert. „Wilhelm” heeft een reisje gemaakt naar den Rijn bij Amerongen.

Van alle kanten hoort men geroep om hem te straffen; de beslissing schijnt men aan Wilson te zullen overlaten.

Naast de Japansche vredesonderhandelaars, die reeds op weg zijn, zullen misschien aparte Beiersche afgevaardigden zetelen. Ook van de neutralen, waarvan sommigen een aardige rekening voor schepenverlies bij Duitschland zullen indienen.

Tegelijk met de intrede van den Roemeenschen koning en diens familie in Boekarest, dat in vlammen moet staan, (ook gezellig!) krijgt de koning van Montenegro den bons, daar dit land zich bij Servië heeft aangesloten. Arme Nikita!

Kardinaal Mercier gaat naar Amerika om in naam van België het volk van overzee te bedanken voor zijn hulp. Eenzelfde bedankje stuurde Khazadan, een Armenisch officier v/d Turksche Marine, aan Frankrijk en Engeland, voor hun hulp aan de Armeniërs, waarvan er naar hij thans bekend maakte, 1.400.000 weggevoerd en 1 miljoen gedood zijn. Zulke moorden schijnen thans in Lemberg op de Joden plaats te grijpen; de Polen moeten er reeds 1100 gedood hebben.

Wat zal 't de volgende week geven?

Berichten uit de Kolonie.

Eerw. Zuster Marie Jeroen. ✠

Maandagavond heeft de dood een slachtoffer geëischt onder de Eerw. Zusters van het St. Martinusgesticht. Zonder voorafgaande ziekte, zonder de natuurlijke waarschuwing dus, stierf schielijk doch kalm, na het ontvangen der laatste HH. Sacramenten, de Eerw. Zuster Jeroen. In tijd van een kwartier heeft zich alles afgespeeld.

Hoezeer wij ons hart zouden vasthouden, wanneer zulk een haastig sterven een wereldling trof, voor Zuster Jeroen zijn wij verheugd, dat de voorbereiding voor den dood zoo kort heeft geduurd. Deze dienstmaagd des Heeren hield steeds hare lamp gevuld en wij mogen er zeker van zijn, dat zij den Bruidegom gevolgd is in de vreugde, waar zij Hem in aardsch lijden getrouw is geweest. Een waarborg daarvan mogen wij zien in het feit, dat God haar bede om zonder ziekbed te mogen sterven, heeft verhoord.

De plechtige Respons werd Dinsdagmiddag gehouden door Z. D. H. Mgr. M. G. Vuylsteke, die daarbij geassisteerd werd door den Zeereerw. pastoor J. Gijlswijk en den Zeereerw. pastoor van den Elsen. Overgebracht naar het kerkhof van het pensionaat „Welgelegen” te Habay, waar om het graf een breede zusterschaar het laatste bewijs van liefde aan de beminde doode bracht, wacht het stoffelijk omhulsel aldaar den dag der verrijzenis af voor een eeuwig-heerlijke vereeniging met de ziel.

De Eerw. Zuster Jeroen, (in de wereld Appolonia l' Ami) werd geboren te Roelofarendsveen 22en Mei 1854. Zij ontving het religieuze kleed den 28en November 1880 en werd op 21 Oct. 1883 geprofest. Op Curaçao kwam zij aan den 16en Mei 1888, waar zij meer dan twintig jaar op Aruba, te S. Cruz, werkzaam is geweest en de rest van haar arbeidzaam leven in het S. Martinusgesticht.

R. I. P.

Zilveren Professie-feesten.

De Missie der Congregatie van Roozendaal viert morgen feest. Drie Eerw. Zusters herdenken den dag, waarop zij vijf en twintig jaar geleden hun leven en werken geheel aan God toewijdden.

Zuster Bernarda, Helena en Conrada zullen kunnen getuigen, dat te midden van het zware missiewerk de liefde en genade Gods haar kwamen versterken en dat het geen ijdel gezegde is: „Hoe zoet is het toch den Heer te dienen.”

Aan alle drie onze hartelijkste gelukwenschen op dezen dag, waaraan wij de bede vastknoopen, dat zij, opnieuw gesterkt en in krachten gestaald, haar Gode welgevalligen arbeid mogen voortzetten in het belang der jeugd tot aan den dag van goud.

Zuster Bernarda (Maria Pocaterra) is geboren te Maracaibo op 6 Mei 1845 en is werkzaam op Habay; zuster Helena (Isabelle Herrera) werd op Curaçao geboren 16 Mei 1874 en heeft op Pietermaai, Aruba (S. Cruz), Barber en S. Marie haar diensten bewezen.

Zuster Conrada (Wilhelmina Pieters), geboren op Bonaire 14 Juni 1872, heeft haar arbeidsjaren over Pietermaai en het S. Martinusgesticht verdeeld.

Prijsuitdeeling te Habay.

Donderdag heeft het pensionaat „Welgelegen” z'n jaarlijksch feest gevierd, waarmee de vacantie wordt ingeluid. Vóór het rijke feestprogramma werd uitgevoerd, werden de bezoekers in de gelegenheid gesteld de groote zaal te bezichtigen, waar de keurig-prachtige handwerk-, schilder- en teekenproducten der pensionairen waren tentoongesteld.

Méér dan alle reclame, dan lange loftuitingen en explicaties overtuigt daar 't geziene feit van de hooge volmaaktheid, den fijngevoeligen smaak en kunstzin van Zusters en leerlingen. Theoretisch en practisch, in opzet van plan en patroon zoowel als in de totaal perfecte uitvoering [illegible] „Welgelegen” gerust wedijveren met instellingen, speciaal hiervoor ingericht.

Onder de kostbare handwerken viel op het ragfijn borduurwerk op zijde, 't macramé, tapisserie-, appliqué- en Noorweegsch borduurwerk. We aanschouwden guipure-producten als horloge-, brieven- en handdoekhangers; tabouretje- en pianokleedjes, frivolité, werken met torpedoband, enz. enz.

Bij de afdeeling schilderijën en teekenen genoten we van 't beschouwen der geschilderde zijden, fluweelen en satijnen kussens, gepenseelde struisvogeleieren en pianokleeden, volmaakt afgewerkte en keurig-geimmiteerde stillevens, oleographures en crayonteekeningen van portretten. Wandschilderingen en schilderijen, waar op fluweel stramien, borduurwerken postzegelknipsels waren aangebracht, olie- en waterverfschilderingen, doek- en schulpenbloemen, 't was alles één rijkdom en weldadigheid van oog en smaakgevoel.

Het pensionaat „Welgelegen” heeft ten volle den lof verdiend, dien het van de bezichtigers gul werd toegezwaaid.

In de rijk-gedrapeerde tooneelzaal, waaraan de talrijke guirlandes een nog feestelijker aanzien gaven, bemerkten we onder de hooge gasten den afgevaardigde van den Gouverneur, Z. D. H. Mgr. M. G. Vuylsteke, leden van het Corps Diplomatique, verscheidene Zeereerw. Paters en genoodigde gasten.

Zoowel de piano- als de strijkmuziek verrieden vlugge, vaardige meisjeshanden en voldeden zeer goed. Het blijspel „La Electridad” had groot succes, getuige het telkens losbarstend onbedaarbaar gelach. In „La Colombiada” vielen naast de rythmische cadans der Spaansche verzen de smaakvolle regiseering en de kostbare tooneelkostuums te bewonderen.

De afgevaardigde van den Gouverneur en Z. D. H. deelden de prijzen uit, terwijl Mgr. onder een hartelijk woordje van lof de premières kroonde. Met het „Salud a la bandera”, het lied van toewijding aan het Heilig Hart van Jezus en een dank en aanmoedigingswoord van Z. D. H. werd de feestavond besloten.

„Welgelegen” mag met trots op dezen zoo goed geslaagden dag terugzien. Mogen de pensionairen, die dit gesticht verlaten, geheel haar leven lang zich herinneren deze gezegende plek harer jeugd, waar de grondslag is gelegd voor een godsdienstig en bloeiend deugdleven.

Moge deze weldadige herinnering aan de goede Zusters, die alles opofferen voor het zieleheil harer leerlingen, haar sterkte en kracht geven in de moeilijke omstandigheden van het leven, dan rekenen de Eerw. Zusters zich reeds rijkelijk beloond.

Dat geve God.

Aan de onderwijzeressen en pensionairen wenschen wij een prettige, vroolijke vacantie toe.

Officieele berichten.

De vastgestelde quarantaine tegen Cartagena en Santa Marta is opgeheven.

Aan den gouvernements-geneeskundige van Bonaire Ch. J. Samson is tot verder herstel van gezondheid veertien dagen verlofsverlenging verleend.

Aan den Inspecteur van het onderwijs H. Meerdink is tot verder herstel van gezondheid een week verlofsverlenging verleend.

De fuselier H. J. Houps is ontheven van zijne werkzaamstelling bij de politie alhier.

Aan den heer Q. L. Rigaud is wegens afwezigheid van het eiland eervol ontslag verleend als secretaris van den voogdijraad op Bonaire, en als zoodanig is benoemd de heer R. D. de S. Arends.

Estelle.

Deze paketschoener, die door het Gouvernement op last van den Minister voor f 50.000 is aangekocht, verscheen, tot aller verwondering, reeds Donderdagmorgen voor de haven. In 15 dagen had hij de route op en neer gemaakt van 20 Nov. tot 5 December.

Hoe 't nu zal gaan met het interkoloniaal bootje?

T. A. V. E. N. U.

Onder dezen naam, de afkorting van „Tot aangenaam vermaak en nuttige uitspanning” heeft de heer W. C. de Jongh een localiteit opgericht, Breede Straat No. 41, Otrabanda, waar allerlei ververschingen, als wijnen, bier, sandwiches etc. worden opgediend. Een aparte salon is voor families gereserveerd.

Dat het den heer de Jongh welga in deze onderneming.

Spoedig Hollandsche booten hier?

In het St. Elisabethsgasthuis is een telegram ontvangen uit Holland waarin vermeld stond, dat de uitvoer van geneesmiddelen uit Holland mogelijk was geworden.

Ofschoon nu bovengenoemde conclusie nog niet strikt volgt, hopen wij toch, dat zij in dit geval de ware is.

Lezing over den hoekworm.

Nu wij het geheele verslag v/d St. Martinschen correspondent v/d „Vrijmoedige” over de lezing van Dr. Nunes vóór ons hebben, nemen wij er een excerpt uit over.

De houder dezer voordracht had deze in 5 deelen gesplitst.

1o. de geschiedenis van den hoekworm en zijn geografische verspreiding;

2o. de oorzaak van de ziekte en hoe hare verspreiding plaats grijpt;

3o. de kenmerken van de ziekte;

4o. wat gedaan is geworden om deze ziekte te onderdrukken, en

5o. wat de kennis van deze ziekte voor St. Martin beteekent.

1o.) Sedert 1838, zeide de dokter, is de hoekworm door dr. Dubine in Mayland ontdekt. In 1845 vond men dien in Egypte en werd hij aldaar als Egyptische bleekheid beschreven. [illegible] brak de groote epidemie uit onder de arbeiders in den St. Gothard-tunnel en thans heerscht zij in Afrika, Azië en Amerika. Tornhill beschouwt de verwoesting, die deze ziekte aldaar gedaan heeft, als veel erger dan die, welke door de cholera is teweeggebracht, niet echter ten opzichte van het aantal sterfgevallen, maar wel met betrekking tot hare verspreiding, tot den chronischen aard van de kwaal, alsmede tot hare slachtoffers.

De hoekwormziekte wordt voortgebracht door den „hoekworm” zelven, een cilinder vormig diertje, zeer dik en wit als het levend is. Als het dood is, is het grijs. Het is roodbruin als het vol bloed staat en en houdt zich in de dunne darmen op, dat is in 't bovengedeelte van de spijsverteringsbuis, waar het zich met het bloed des lichaams voedt. Hoe hooger de temperatuur, hoe beter voor zijne ontwikkeling; hierdoor is het licht te verklaren, dat de hoekworm vooral in warme, tropische landen gevonden wordt.

2o De parasieten dringen het menschelijk lichaam binnen door mond en huid.

3o. De kenmerken der ziekte zijn in hoofdzaak die van eene progressieve anemia, vergezeld met pijn in de maag en andere dergelijke ongeregeldheden. De eetlust schijnt te worden opgewekt, in welk geval het voedsel schade aan de maag doet. Constipatie kan ook het gevolg zijn. In dit geval verkrijgen de uitwerpselen een roodbruine kleur. De gelaatskleur wordt bleek en de voeten zetten zich op.

4o. Om deze ziekten te bestrijden, moeten privaten worden gebouwd, waarin men geregeld het een of ander desinfecteermiddel moet doen. Het is ook verplichtend, dat de bevolking er gebruik van maakt. Bij verzet er tegen moet zij streng worden gestraft. Een groote regenbak behoort ook te worden gebouwd, die genoegzaam water kan bevatten, om in de behoeften van de bevolking te voorzien, zoodat zij niet langer genoodzaakt zal zijn, het onzuiver drinkwater uit modderpoelen te gebruiken. De millionnair Rockefeller heeft millioenen besteed, om bedoelde kwaal te keer te gaan. Duitschland heeft ook $ 2.500.000 uitgegeven om de hoekworm-infectie in eenige mijnen uit te roeien. Op het naburige eiland Barbados, in de streek „Scotland district” met een oppervlakte van 25 vierkante mijl, zijn er 25.000 menschen, die aan de hoekworm-ziekte lijden. Aan den aard van dien bodem, die zeer poreus is, heeft men dat verschijnsel grootendeels te wijten. De bodem is los en zandig, de regen valt, de zon schijnt en de parasieten zijn er. Huisdieren en gevogelte woelen en krabben in het zand en brengen de parasieten in de huizen. Op de waterreservoirs gaan ze hun dorst lesschen en deponeeren aldaar die woekerdiertjes. Landbouwers, die den bodem bewerken, kunnen, terwijl zij met onvoldoende gewasschen handen hun maal gebruiken, de diertjes in hun mond brengen. Ook kinderen kunnen, bij het spelen met zand, worden geïnfecteerd. Infectie wordt zelfs aan kinderen van teederen leeftijd medegedeeld door het in hun mond brengen van de reeds besmette tepels der moederborst. Ook onder de gegoede lui kan besmetting plaats grijpen door 't hanteeren van geld en andere voorwerpen, waar de parasieten zich aan hechten. Het geslacht, dat van dat ellendig volk zal voortkomen, zal hoe langer hoe meer ontaarden en eindelijk uitsterven.

5. Verder wees de dokter zijne toehoorders op het gevaar, dat Simpsonsbaai bedreigt, indien 't verderfelijk wormpje niet wordt uitgeroeid. Van de 241 personen, door hem aldaar onderzocht, waren er 152, dus 63 pCt., geïnfecteerd. De gezondheidstoestand van 't dorp is slecht. Er is geen voorraad goed drinkwater, noch zijn er privaten. De faecaliën worden hier en daar, overal gedeponeerd.

Staat van het aantal vaartuigen, die het eiland Curaçao in de maand Nov. 1918 aandeden met vermelding van hunne gezamenlijke inhoudsmaat.

	Zeilschepen.			Stoomschepen.		
	Inhoud in M³.			Inhoud in M³.		
	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Maand Nov.	94	15,489	13,901	23	117,958	69,639
Vorige maanden.	1286	181,998	163,985	209	910,268	570,477
Totaal.	1380	197,487	177.886	232	1.028,226	640,116

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.

Buitenland.

De rampen te Puerto Rico.

Wij geven hieronder een brief weer, die een der Eerw. Paters Dominicanen aldaar, 'n ooggetuige dus, aan Z. D. H. alhier zond.

11 Oct. 10.20 A.M. 'k Stond juist in een der klassen van onze school om catechismus te beginnen en plotseling een gevoel of we met de huizen en al naar boven werden geslingerd en tegelijkertijd zagen we de huizen tegenover en opzij zoo beven of ze op ons dreigden te vallen en een onderaardsch gebrul of de aarde openscheurde. Alles wat in etalagekasten stond of op schappen werd voor den grond gebeukt, stukken steen vielen neer en boven dat indrukwekkend geruisch uit, hoorden we „misericordia, misericordia." 't Is onmogelijk zoo iets te beschrijven.

Op onze scholen met 400 kinderen was de paniek groot; daarbij kwam dat veel der zusters-nieuwelingen, die nog nooit een flinke aardbeving hadden meegemaakt, zich geen denkbeeld vormden van 't geen er gebeurde.

Gelukkig dat ik juist daar was en onmiddellijk overal orde kon geven, dat de kinderen de school niet zouden verlaten. Allen op 't patio of stil in de classroom.

Want onze schoolhuizen zijn van hout en op estantes gebouwd, terwijl in dezelfde straat oude brikhuizen staan, (b. v. 't huis waarin wij vroeger woonden) waarvan heele stukken naar beneden kwamen. t' Gelukte me alles inside te houden. De kinderen knielden allen neer en terwijl de zusters hen met wijwater besprenkelden, baden ze luid „Santo Dios, Santo Fuerte, Santo Imortal libranos de todo mal". De eerste schok was geweldig en duurde minstens 30 seconden en was de trépidación. 't Was toen stil, juist genoeg om een beetje op verhaal te komen, maar na een tusschenpooze van 5 à 6 seconden weer een schok van ongeveer 20 seconden, ook intens maar niet zooals de eerste. Voor 't volk echter, dat toen reeds onder de impressie was, scheen de tweede schok veel geweldiger dan de eerste. Ondertusschen kwamen de ouders zelfs uit de verste wijken aanloopen om te weten of er niets gebeurd was met hun kinderen en ze direct mee te nemen. O. L. Heer was ons tot dusverre genadig geweest, aan niemand was eenig letsel overkomen. [illegible] post verlaten, beval kalmte aan de zusters en overgeving aan Gods H. wil. De straat op om te zien of m'n hulp noodig was, om te weten wat er met kerk en 't huis waarin we wonen, gebeurd was. 't Was indrukwekkend: velen lagen op de knieën, anderen riepen, „Padre ajudame, misericordia Dios mio". Alles liep door elkaar. Op de fabrica waren meer dan 1500 menschen aan 't werk en schenen stukken boven van 't dak te zijn gevallen; de paniek moet er geweldig zijn geweest, want ze sprongen uit de vensters van de 2e en 3e verdieping. Alles trok naar de plasa; hier waren we het veiligst. Met bonzend hart ging ik de plasa op; reeds waren ze me tegemoet gesneld: „La iglesia se está al suelo, la iglesia está al suelo." Gelukkig zag ik dat de kerk nog stond, wel was ze leelijk gehavend. De Campanario en de heele muur tot aan Capilla Animas lag in gruiselementen, zoodat de heele fachada los stond. Daar 't nog steeds beefde en de verwoesting nog verder kon gaan, trok ik op levensgevaar met den ouden Tt de kerk in om het Allerheiligste te halen. O. L. H. stond me bij. Onmiddellijk vormde zich een kleine processie en zoo bracht ik 't Allerh. in een naburig huis, waar 't tamelijk veilig was en ook in die benarde uren zonder vrees door de menschen kon aanbeden worden. Daarna waagde ik een tweede visite om te zien wat er inwendig had plaats gehad. Treurig! De sacristie overal gescheurd, boveda, muren met groote stukken er uit, empeñetado verbrokkeld. Een ding was wonderbaar: aan beelden en altaren geen letsel. Daar lag 't werk van zooveel jaren. De kerk zag er nu zoo mooi uit nadat zij geschilderd en geverfd was. „De Heer heeft gegeven, de Heer heeft genomen, gezegend zij Zijn H. Naam."

De eerste dagen was alles in de war: geen trein, geen telegraaf, geen telefoon [illegible] ang [illegible] ten kregen omtrent andere gedeelten van 't eiland.

Zoo gauw ik wist, dat de gevolgen zoo verschrikkelijk waren in Mayaguez, Isabela, etc. trok ik er op af.

In Isabela en nog meer in M. en Añasco zijn die eerste schokken veel heviger geweest dan hier en vooral in de laatste plaats hebben ze verschrikkelijke verwoestingen aangericht. In Isabela, zooals U al weet, de kerk voor den grond; er staan nog een paar muren met den koepel, maar dat alles moet omvergehaald worden en we moeten daar met de eerste-steenlegging beginnen; ook de Alcaldía ligt daar zoo goed als voor den grond, ook hier is de nieuwe Alcaldía zoo gehavend, dat hij onbruikbaar verklaard is. Mayaguez, Aguadilla, Aguada en Anasco, treurig! 'k Heb die plaatsen bezocht. Anasco, dat een paar jaar geleden na den brand was opgebouwd, is zoo goed als verwoest. De steenen en zelfs de huizen van gewapend beton, die niet gevallen zijn, moeten neergehaald worden. Ook 't voornaamste gedeelte van M.'s plaza en omringende straten is een ruïne. De scholen v. d. Paters, zustershuizen, hospitalen, kerken voor den grond. Alleen 't nieuwe huis der paters heeft stand gehouden en was in die dagen als hospitaal en toevluchtsoord voor gewonden en daklooozen gebruikt. Verder sliep en slaapt nog 't volk op die plaatsen op plaza's en wegen, in tienda's; der campaña v/h campament daarheen gezonden.

In die plaatsen kwam nog een ander natuurverschijnsel de schrik en de verwoesting vermeerderen, el reboso del mar. Eenigen tijd na die hevige schokken ging de zee ik weet niet meer hoeveel mijl terug, sloeg toen even zooveel mijlen 't land in en weer terug, met 't gevolg, dat ze huizen en menschen meesleurde, in Aguadilla ± 40 houten huizen, die aan de playa lagen en 36 menschen. Andere huizen waren opgenomen en stonden 2 à 3 straten verder tusschen andere gebouwen ingeperst. Enfin 'k zou nog enkele pagina's kunnen vullen, maar 't bovenstaande is genoeg om U eenig idee te geven van den vreeselijken ramp, die P. Rico getroffen heeft of liever treft. Want nog duren de bevingen voort; wel zijn ze niet intens, maar genoeg om onrust te verwekken. 24 Oct s'nachts 12 uur hadden we nog een sterken schok die ± 20 sec. duurde. Allen de straat op, ook wij stonden aldaar aan de deur gereed om op bloote voeten de plaza op te loopen als't aanhield. Een gedeelte van de huishouding is toen weer naar de school getrokken, om daar te slapen juist als de eerste nachten, en de andere helft sliep weer bij de deur. U weet 't huis waarin wij vroeger wonen is tamelijk sterk gebouwd maar toch heeft 't scheuren en daarbij 't idee Nu slapen we weer boven.

12 Nov. 6 p. m. 'n andere intense schok. Gelukkig hebben die latere aardbevingen niet zooveel verwoesting aangericht [illegible]

De schade in onze kerken loopt op de $ 60.000 dollars, Yauco en Cataño hebben ook schade, doch niet veel.

Bayamon ± $ 16.000 dls. en Isabela $ 40.000. Hier gebruiken ze een stuk v/d school als kerk, in Isabela hebben we een houten kerk laten opslaan want daar zal 't nog wel langer duren eer dat er 'n kerkje terugkomt. Bijna alle kerken hebben geleden en 8 à 10 voor den grond. De schade wordt berekend op $ 200.000.

Wij vertrouwen echter op de hulp van O. L. Heer en op het medelijden en de hulpvaardigheid onzer medemenschen, opdat wij door hun vrijgevigheid mogen in staat gesteld worden spoedig met den herbouw te beginnen.

De wapenstilstandvoorwaarden aan Turkijë opgelegd.

Na *bijna twee maanden* tijds dringt, ten spot van telegraaf en wireless de volledige kennis tot ons door van de wapenstilstandsvoorwaarden, aan Turkijë nog vóór medio October opgelegd. Zij zijn de volgende:

1.) Opening van de Dardanellen en den Bosphorus en toegang tot de Zwarte zee; bezetting door de geallieërden v/d Dardanellen en de forten aan den Bosphorus.

2.) De ligging van alle mijnvelden en torpedobuizen evenals alle andere hindernissen in de Turksche wateren moeten worden aangewezen en iedere hulp, die verlangd wordt, zal worden verleend.

3.) Aangaande de mijnen in de Zwarte zee moeten alle gegevens verstrekt worden, die Turkijë weet.

4.) Alle Entente krijgsgevangenen en geïnterneerde Armeniërs zullen te Konstantinopel worden bijeen gebracht en onvoorwaardelijk aan de geallieërden ter beschikking gesteld.

5.) Onmiddelijke demobilisatie v/h Turksche leger, behalve de troepen noodzakelijk voor de grensbewaking en de orde in het binnenland. Aantal en aanwending hiervan zal na een conferentie tusschen de Entente en de Turksche regeering bepaald worden.

6.) Overgave van alle oorlogschepen, vertoevende in Turksche of door Turkijë beheerschte wateren. De schepen zullen worden geïnterneerd in een Turksche of in andere aan te wijzen havens. Hiervan zijn uitgezonderd de kleine politiebooten of dié, welke voor een soortgelijk doel in de Turksche territoriale wateren kruisen.

8.) Het vrije gebruik voor de schepen der geallieërden van alle havens en ankerplaatsen, die Turkijë thans bezit en het verbod voor dit land en zijn bondgenooten daarvan gebruik te maken.

Gelijksoortige voorwaarden ten opzichte van handelstransporten op zee, die zich in Turksche wateren bevinden om handel te drijven of voor de demobilitatie v/het leger.

9.) Bezetting door de geallieërden van het tunnelsysteem van Taurus.

10.) Onmiddelijk terugtrekken van de Turksche troepen uit het Noorden van Perzië achter de grenslijn, zooals die vóór den oorlog was; iets waartoe het bevel reeds is gegeven, doch wat thans als voorwaarde moet volbracht worden.

11.) Het bevel tot ontruiming van een gedeelte van Transkaukasië door het Turksche leger is reeds gegeven. Het overige gedeelte zal ontruimd worden, wanneer de Entente het wil na bestudeering van den toestand.

12.) De stations voor draadlooze telegrafie, telegraaf en kabels zullen onder controle van de geallieërden staan, behalve wanneer zij noodig zijn voor de boodschappen van de Turksche regeering.

13.) Het is verboden materiaal te verwoesten, zoowel wat dienstig is voor zee-, militaire of handelsdoeleinden.

14.) Nadat in de noodwendigheden van het land is voorzien, moeten de allié's gemakkelijk in staat worden gesteld steenkolen, petroleum en materiaal voor de vloot, alles van Turkschen oorsprong aan te kunnen koopen. Niets mag van deze producten worden uitgevoerd.

15.) Uitlevering van alle officieren in Tripoli en Cyrenaea aan het dichtstbijzijnde Italiaansche garnizoen. Wanneer deze officieren aan dit bevel niet gehoorzamen, moeten de Turken hen ontslaan en alle gemeenschap met deze officieren afbreken.

16.) Capitulatie der garnizoens te Hedjaz, in Assyrië, aan de Njemen, in Syrië en Mesopotamië aan den naastbijzijnden commandant der Entente-macht. Terugtrekken der Turksche troepen uit Cilicia (Silezië? Silistria?) behalve die noodig zijn voor het handhaven der orde, gelijk bepaald onder 6.

17.) Het gebruik van alle schepen en reparatiegelegenheid in alle Turksche havens en arsenalen.

18.) Overgave van de havens, in Tripoli en Cyrenaea bezet; ook de havenstad Misrata aan de naastbijzijnde troepen der geallieërden.

19.) Alle Duitschers en Oostenrijkers, [illegible] gers, moeten het Turksche gebied binnen een maand verlaten hebben en die uit verre districten zoo spoedig mogelijk.

20.) Vervulling van de opdrachten, die uitgevaardigd kunnen worden aangaande de beschikbaarstelling van werktuigen, wapenen en munitie, met inbegrip van het bevel omtrent het transport van dat gedeelte uit het Turksche leger, hetwelk volgens clausule 5 moet worden gedemobiliseerd.

21.) Een vertegenwoordiger der Entente zal aan het Turksch ministerie van voedselvoorziening worden toegevoegd om de belangen der allié's te beschermen; deze moet zooveel mogelijk in alles worden bijgestaan.

22.) De Turksche gevangenen blijven ter beschikking van de Entente-machten. De kwestie over het in vrijheid stellen van de burgerlijke en die krijgsgevangenen, welke den militairen leeftijd hebben overschreden, zal in studie genomen worden.

23.) Turkijë moet alle betrekkingen met de Centrale Rijken verbreken.

24.) In geval van wanordelijkheden in deze zes Armenische vilajets behouden de geallieërden zich het recht voor deze geheel of gedeeltelijk te bezetten.

De aardappelproductie der wereld.

Naar de „Matin" meldt, wordt 9/10 gedeelte van de wereldaardappeloogst (dat wil zeggen 6 milliard schepels) in zes landen verbouwd: Duitschland, Rusland, Oostenrijk-Hongarije, Frankrijk, Engeland en de Vereenigde Staten. Tegenwoordig bezitten deze productielanden een groot aantal inrichtingen, waarin de aardappelen gedroogd, in aardappelmeel veranderd of op andere wijze verwerkt worden. In Duitschland alleen zijn 340 van deze inrichtingen, die jaarlijks meer dan 1 milliard schepels verwerken. Dank zij deze methode kunnen de aardappelen schier onbepaalden tijd bewaard worden.

Duitschland is verreweg het grootste aardappelproductieland der wereld. Zijn jaarlijksche opgst bedraagt ongeveer 2 milliard schepels. Dan volgen Europeesch Rusland met een jaarlijkschen oogst van 1 milliard schepels, Oostenrijk-Hongarije met 600 millioen schepels, Frankrijk met 500 millioen schepels, de Vereenigde Staten met 450 millioen schepels en Groot-Brittannië met 300 millioen schepels.

Het katholicisme in Denemarken.

Aan de correspondentie van een Fransch missionaris in Denemarken ontleent de „Univers" het volgende:

Het Katholiek apostolaat maakt in Denemarken langzame, doch bevredigende vorderingen. De protestanten zijn er voor 't meerendeel van goede trouw, velen hunner zelfs, zonder het te weten wellicht doordrongen van den Katholieken geest.

De voornaamste beletselen voor het bekeeringswerk in dit land moeten allereerst gezocht in de gemakzuchtige natuur der Denen: het protestantisme is zoo gemakkelijk, zootam, men gelooft en men handelt naar goeddunken, terwijl het Katholicisme plichten oplegt, offers vergt.

Een ander beletsel is het menschelijk opzicht, een ander de vooroordeelen tegen ons, den Deen van kindsbeen af eigen.

Ieder jaar nochtans mogen we een aantal bekeerlingen de Katholieke Kerk binnen leiden. De wonderbare vischvangst heeft nog niet plaats gehad, maar er is vooruitgang.

Schadevergoeding.

Gelijk men weet, is in België en Frankrijk een commissie ingesteld om de schade op te nemen, door den oorlog veroorzaakt. Hoe nauwkeurig de werkwijze is dier commissie moge blijken, wat België aangaat, uit het gepubliceerde program van actie, waarin het volgende te lezen staat.

Het is slechts om het berekenen dezer vergoeding te vergemakkelijken, dat de schadeposten in twee groepen gesplitst zijn.

1o. De eerste groep, bedoeld in vraag 10 van het formulier, betrekking hebbende op de goederen, behelst de stoffelijke en rechtstreeksche schade, het is te zeggen de verliezen, voortspruitende uit verwoestingen, verminkingen, 't wegnemen, opvorderingen, 't in beslag nemen, plunderingen, boeten enz.

2o. De tweede groep, bedoeld in vraag 13 behelst alle andere schade zonder onderscheid, onder andere degene, die het gevolg is van werkloosheid en verlamming der zaken (verlies van salaris, van winst, van cliënteel, gebrek aan winst, enz).

Met deze methode te volgen, beslist de regeering over geen enkel twistgeschrijf, en doet geen enkele verzaking; bijzonder doet zij geen afstand van het recht om op het oogenblik van 't sluiten van den vrede, het herstel der schade van de tweede groep te vorderen. Zij beslist ook niet over de uitsluiting der schade [illegible] de wet, welke de wetgevende macht, normaal hersteld, alleen zal opmaken.

Vijf duizend uurwerken.

Koning Albert van België heeft 5000 uurwerken besteld met zijn monogram in goud en versierd met de Koninklijke kroon. Op elk horloge staat gegrift: herinnering aan den veldtocht 1914-1918. De kast der uurwerken is vervaardigd uit staal, dat afkomstig is van het Belgische 75 c.M. kanon, hetwelk sedert den aanvang van den oorlog werkzaam is en zal de namen Albert en Elizabeth bevatten. De koning en de koningin zullen de uurwerken aan eenige krijgslieden overhandigen en ze vervolgens als prijs op militaire wedstrijden beschikbaar stellen.

Reusachtige cijfers.

De „Rhein. Westf. Ztg." meldt, dat een Duitsche meubelmaker berekend heeft dat er sinds Christus' geboorte tot 31 Augustus 1918, des nachts om 12 uur, precies 60.516.892.800 seconden zijn verloopen, terwijl er op de acht Duitsche oorlogsleeningen voor 87.204.000.000 Mark werd ingeschreven. Het Duitsche volk heeft dus ter bestrijding der oorlogskosten meer Marken opgebracht, dan er seconden sinds Chrisrus' geboorte zijn vervlogen.

Heden werden wij verblijd met de geboorte van een zoon

Balthazar Jan.

Ds. en Mevr. v. Tongerloo-Appel.
Herv. Pastorie.

Zunderdorp, 5 Oct. '18.
Noord-Holland.

Bekendmaking.

De verkoop van Zilveren, Gouden en Juweelen voorwerpen, beleend ter Spaar- en Beleenbank van 1 Maart 1917 tot en met 31 Augustus 1917, onder **No. 4346 S** tot en met **No. 3490 T,** zal plaats hebben op Donderdag den 12en December a. s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, 7 Dec. 1918.

De Voorzitter,
C. S. Gorsira.

13